

ПРОЄКТ

ПОЛОЖЕННЯ

про участь здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького

1. Загальні положення

1.1. Положення про участь здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості освіти в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького (далі – Положення) визначає механізми та процедури участі здобувачів у забезпеченні та покращенні якості освітнього процесу, освітніх програм, якості викладання та оцінювання результатів навчання, якості освітніх ресурсів в Мелітопольському державному педагогічному університеті імені Богдана Хмельницького (далі – Університет); координує взаємодію здобувачів, студентського самоврядування, адміністрації, відповідальних осіб та структурних підрозділів Університету з метою організації процесів підвищення якості освітньої діяльності.

1.2. Університет керується переконанням, що постійне забезпечення і підвищення якості діяльності є покликанням і завданням закладу вищої освіти, за що він несе відповідальність перед здобувачами вищої освіти, стейкхолдерами і суспільством.

1.3. Освітній процес європейського закладу вищої освіти – це вертикаль, яка має за свою основу головного бенефіціарія – здобувача вищої освіти. Здобувач є активним, вмотивованим учасником формування всієї освітньої системи Університету.

1.4. Академічний етос Університету ґрунтується на принципах гуманізму, толерантності, законності, професіоналізму, демократизму, партнерства та взаємодопомоги, відкритості і прозорості, академічної свободи

та доброчесності.

1.5. Забезпечення якості освіти зумовлене створенням гармонійного культурно-освітнього простору, в якому зміст освітніх програм, освітні можливості та освітні ресурси реалізують місію Університету. Якість освіти є результатом взаємодії між академічною спільнотою Університету, здобувачами вищої освіти, стейкхолдерами та роботодавцями.

1.6. Політика Університету у забезпеченні якості враховує як національний і власний інституційний контекст, а також стратегічні підходи щодо інтернаціоналізації освіти. Ефективність політики Університету зумовлена функціональним зв'язком між навчанням, викладанням та науковою діяльністю. Така політика залучає здобувачів вищої освіти до забезпечення якості освіти та підтримує їх у покладанні на себе відповідальності за результати навчання в Університеті.

1.7. Положення розроблено відповідно до чинного законодавства України на основі законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», нормативно-правових актів Міністерства освіти і науки України, Концепції забезпечення якості вищої освіти України (за результатами проекту Tempus «Trust»), Стандартів і рекомендацій якості в європейському просторі вищої освіти (ESG) (Єреван, травень 2015 р.), а також з урахуванням чинних внутрішніх положень, наказів і розпоряджень Університету, які регламентують можливості участі здобувачів вищої освіти у процесах забезпечення якості.

2. Об'єкти впливу, шляхи, механізми і процедури участі здобувачів вищої освіти у забезпеченні якості освіти

2.1. Об'єкти впливу здобувачів вищої освіти для забезпечення та покращення якості освіти та освітньої діяльності Університету:

2.1.1. якість освітніх програм:

- участь у розробці, моніторингу, періодичному перегляді освітніх програм та навчальних планів; внесення пропозицій щодо вдосконалення змісту освітніх програм, переліку і змісту освітніх компонентів (їх обов'язковості або

вибірковості, кредитного обсягу, обсягів самостійної роботи, відповідності програмним результатам навчання, наступності та послідовності у набутті професійних знань, умінь й навичок, достатності матеріально-технічних ресурсів та навчально-методичного забезпечення, вільного вибору тем для досліджень тощо), переліку вибірових освітніх компонентів;

2.1.2. якість викладання та оцінювання:

- обґрунтування в усній або письмовій формі думок щодо актуальності, системності, доступності та логічної послідовності у викладанні навчального матеріалу, висвітлення результатів сучасних наукових досліджень, застосування інноваційних методів навчання, достатності навчально-методичного забезпечення, застосуванні сучасних методик викладання; внесення пропозицій щодо вдосконалення якості викладання освітніх компонентів, форм та методів проведення занять, доцільності використання різноманітних форм, засобів і методів контролю, процедурних аспектів проведення контрольних заходів, ефективності та оптимальності системи оцінювання, критеріїв та діагностичних засобів оцінювання результатів навчання.

2.1.3. якість процесу набуття практичних компетентностей:

- винесення пропозицій щодо змісту програм практик, можливостей вибору місць проходження навчальних і виробничих практик, їх методичного супроводу, термінів та обсягів; вдосконалення системи набуття навичок практичної діяльності при проведенні практичних занять, написанні курсових та кваліфікаційних робіт (проектів), залучення до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців тощо.

2.1.4. якість роботи структур Університету:

- висловлення в усній або письмовій формі думок стосовно діяльності структурних підрозділів Університету, які забезпечують освітній процес, інформаційну підтримку, соціально-побутові умови життєдіяльності студентства (ставлення здобувачів вищої освіти щодо фізичних і людських ресурсів, які допомагають у навчанні, сприяють академічній мобільності (бібліотеки, навчальне устаткування, IT-інфраструктура тощо); консультативної

підтримки кураторів ECTS, гарантів освітніх програм та інших; поінформованості про процеси і процедури в освітньому просторі Університету; наявності безпечного для життя і здоров'я освітнього середовища та його спроможності задовольнити потреби різноманітного студентського контингенту (студентські сім'ї, здобувачі з маленькими дітьми, здобувачі різної форми навчання, здобувачі, які працюють, іноземні здобувачі, здобувачі з особливими освітніми потребами тощо); політики і процедур вирішення конфліктних ситуацій та внесення пропозицій щодо вдосконалення роботи відповідних структурних підрозділів, відповідних механізмів і процедур;

2.1.5. прозорість процесів вступу, визнання кваліфікацій вищої освіти, попередніх результатів навчання, результатів неформальної освіти, проведення поточного, періодичного та підсумкового (міжсесійного, атестації) контролів, об'єктивність оцінювання здобувачів вищої освіти:

- погодження та контроль студентським самоврядуванням правил, які регламентують ці процеси (прозорість, чіткість, зрозумілість, доступність цих правил, дотримання їх на практиці), винесення пропозицій щодо їх покращення, за потреби - оскарження;

- участь представників студентського самоврядування у роботі апеляційних комісій з розгляду заяв здобувачів вищої освіти щодо об'єктивності екзаменаторів, визнання кваліфікацій вищої освіти, результатів попереднього навчання, результатів навчання отриманих у неформальній освіті, використання невалідних методів контролю, вирішення конфліктних ситуацій (зокрема, пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією, конфліктом інтересів тощо);

2.1.6. справедливість при розподілі стипендіальних коштів, місць у гуртожитку, поновленні, відрахуванні, переведенні на місця державного замовлення здобувачів вищої освіти:

- відбувається через представництво здобувачів вищої освіти у відповідних структурах Університету (Студентська рада Університету, студентські ради інституту/факультету, гуртожитків, Стипендіальна комісія

Університету, стипендіальні комісії інституту/факультетів, приймальна комісія Університету, Вчена рада Університету, вчені ради інституту/факультетів) та погодження цих процедур з органами студентського самоврядування;

2.1.7. формування академічного етосу з «нульовою толерантністю» до проявів академічної недоброчесності, несумісного з явищами корупції, академічного шахрайства тощо через органи студентського самоврядування:

- участь представників студентських рад у нарадах з питань запобігання і виявлення корупції та дотримання антикорупційного законодавства;

- участь студентського самоврядування в організації і реалізації заходів Університету, спрямованих на попередження академічної недоброчесності, запобігання випадкам академічного плагіату (робота у складі Комісії з питань академічної доброчесності та запобігання плагіату в освітній діяльності, участь у анонімних опитуваннях щодо питань дотримання академічної доброчесності, організація заходів із популяризації академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти).

2.2. Шляхи і механізми впливу здобувачів вищої освіти на забезпечення та покращення якості освітнього процесу в Університеті:

- через студентського гаранта освітньої програми. Студентський гарант освітньої програми взаємодіє з гарантом освітньої програм, здобувачами, які навчаються на відповідній програмі, та студентським самоврядуванням факультету/інституту щодо питань забезпечення якості освіти; надає власні пропозиції та акумулює і просуває студентські ініціативи, зокрема щодо питань, визначених у п. 2.1. цього Положення. Порядок обрання студентського гаранта освітньої програми регулюється Положенням про гаранта освітньої програми Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького;

- через представників студентського самоврядування;

- через представництво здобувачів вищої освіти у структурних підрозділах Університету: Вченій раді університету (вчених радах інституту/факультетів), комісії Вченої ради Університету з експертизи якості освітніх програм, Центру

експертизи та моніторингу якості освітнього процесу, комісії Вченої ради Університету з питань академічної доброчесності та запобігання плагіату в освітній діяльності; стипендіальній комісії університету, (стипендіальній комісії інституту/факультетів), приймальній комісії та інших, відповідно до діючих в Університеті положень;

- через винесення представниками студентського самоврядування питань до розгляду на конференції трудового колективу Університету та збори трудових колективів інституту/факультетів;

- через засідання первинної профспілкової організації Університету, профспілки інституту/факультетів;

- через участь представників студентського самоврядування у засіданнях ректорату, роботі апеляційних комісій з розгляду заяв здобувачів вищої освіти;

- шляхом погодження рішень Університету зі студентською радою Університету щодо відрахування, поновлення на навчання, переведення здобувачів вищої освіти з контрактної форми навчання на вакантні місця державного замовлення (або навпаки) та інших питань в частині, що стосується здобувачів вищої освіти;

- через участь у заходах (опитування/фокус-групи), які проводяться Університетом з метою отримання зворотного зв'язку щодо якості освітнього процесу, якості викладання та оцінювання тощо, та/або ініційовані представниками студентського самоврядування у разі виникнення проблемних або дискусійних моментів у процесах забезпечення якості освіти з метою покращення цих процесів та інформування адміністрації Університету і студентства про результати опитувань;

- шляхом обговорення на конференціях, засіданнях Студентської ради Університету, студентських рад інституту/факультету, гуртожитків;

- через індивідуальну активність (усні чи письмові пропозиції у порядку встановленому законодавством України).

2.3. Процедура подання персонального або колективного звернення суб'єктів освітнього процесу з питань забезпечення якості освіти.

2.3.1 Предметом звернення є питання пов'язані з якістю освітнього процесу, соціальними питаннями, науково-дослідною роботою тощо.

2.3.2. Суб'єкти звернення:

- Суб'єкти освітнього процесу, до яких здобувачі можуть адресувати звернення:

З питань, які стосуються освітнього процесу:

- голова студентської ради Університету;
- студентський гарант освітньої програми;
- науково-педагогічні працівники;
- куратор ECTS;
- науковий керівник (для PhD);
- гарант освітньої програми;
- завідувач кафедри;
- начальник навчального відділу;
- начальник відділу міжнародних зв'язків;
- директор інституту/декан факультету;
- завідувач аспірантури та докторантури;
- перший проректор, проректор з наукової роботи, проректор із заочної

форми навчання;

- ректор.

З соціальних питань:

- голова Студентської ради Університету;
- куратор ECTS;
- голова профспілкової організації інституту/факультету;
- голова первинної профспілкової організації;
- керівник відділу з організаційно-виховної роботи та професійної орієнтації молоді (куратор з організаційно-виховної роботи зі студентською молоддю, куратор з національно-патріотичного виховання зі студентською молоддю);
- комісія із запобігання, попередження та протидію булінгу (цькуванню),

дискримінації та сексуальним домаганням;

- директор інституту/декан факультету;
- ректор.

З науково-дослідної роботи:

- голова студентської ради Університету;
- студентський гарант освітньої програми;
- куратор ECTS;
- гарант освітньої програми;
- керівники наукових гуртків;
- завідувач кафедри;
- відділ наукової роботи студентів;
- Рада молодих вчених;
- відділ міжнародних зв'язків;
- директор інституту/декан факультету;
- завідувач аспірантури та докторантури;
- перший проректор, проректор з наукової роботи, проректор із заочної

форми навчання;

- ректор.

2.3.3. Процедура звернення та його опрацювання:

- Персоніфікована заява;
- Реєстрація заяви у відповідному журналі структурного підрозділу;
- Визначення терміну від заяви до створення комісії;
- Створення комісії з розгляду заяви;
- Визначення терміну розгляду заяви та перевірки фактів;
- Відповідь на звернення;
- Реєстрація відповіді у відповідному журналі структурного підрозділу;
- Дії (рішення відповідних структурних підрозділів або комісій) з

вдосконалення системи забезпечення якості освіти відповідно до предмету звернення.

2.4. Для реалізації окреслених основних механізмів і процедур

Університет забезпечує здійснення наступних заходів:

- проводить для здобувачів вищої освіти роз'яснювальні заходи (тренінги, семінари, фокус-групи) щодо участі студентського самоврядування, здобувачів вищої освіти у заходах із забезпечення якості вищої освіти;
- залучає студентських гарантів, здобувачів вищої освіти до обговорення питань щодо якості освітнього процесу, щорічного оновлення освітніх програм на кафедрах, інститутах/факультетах;
- залучає здобувачів вищої освіти до активної моніторингової діяльності;
- проводить анкетування здобувачів вищої освіти щодо якості проведення занять науково-педагогічними працівниками, відповідності освітніх ресурсів тощо;
- організовує та забезпечує опитування, що стосуються якості роботи структур Університету;
- аналізує результати поточного, періодичного та підсумкового (міжсесійного, атестації) контролів, обговорює їх на засіданні кафедри у присутності здобувачів вищої освіти, студентських гарантів;
- організовує систематичні зустрічі здобувачів вищої освіти з роботодавцями, випускниками, представниками ринку праці, іншими зовнішніми стейкхолдерами та іншими відповідними організаціями;
- створює умови для надання консультативної допомоги здобувачам вищої освіти щодо змісту освітніх програм та складання індивідуального навчального плану;
- захищає інтереси здобувачів у культурно-освітньому просторі Університету.

3. Головні показники участі здобувачів вищої освіти у процесах забезпечення якості освіти в Університеті

3.1. Головними показниками участі здобувачів вищої освіти у процесах забезпечення якості є:

- наявність пропозицій, поданих здобувачами вищої освіти, та

відповідних рішень структурних підрозділів Університету щодо впровадження студентських ініціатив;

- представництво здобувачів вищої освіти в структурних підрозділах та комісіях Університету, які складають структуру системи внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу Університету;

- участь здобувачів вищої освіти у моніторингових процесах Університету (опитування студентів тощо);

- участь здобувачів вищої освіти у громадському секторі (студентські організації);

- поінформованість представників студентського самоврядування, студентських гарантів, здобувачів вищої освіти щодо їх можливостей впливу на процеси забезпечення якості вищої освіти;

- публічні виступи здобувачів вищої освіти з питань якості освітнього процесу на університетському, регіональному, всеукраїнському і міжнародному рівні.

4. Прикінцеві положення

4.1. Це Положення набуває чинності після його ухвалення Вченою радою Університету та затвердження наказом ректора.

4.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться за рішенням Вченої ради Університету, затвердженим наказом ректора.

Виконавець

О.О. Прокоф'єва

Провідний юрисконсульт

А.Є. Єрмак